

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Polityki
Społecznej
i Rodziny**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
I WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO
(NR 3)
z dnia 9 maja 2024 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

– podkomisji stałej do spraw osób z niepełnosprawnościami i włączenia społecznego (nr 3)

9 maja 2023 r.

Podkomisja stała do spraw osób z niepełnosprawnościami i włączenia społecznego, pod przewodnictwem posła **Joanny Frydrych (KO)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej (druk nr 30).

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Krason** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Pękała** radca w Departamencie Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości Ministerstwa Finansów, **Marcin Malecko** zastępca dyrektora Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, **Anna Gałązka** główny specjalista w Zespole Spraw Społecznych Biura Rzecznika Praw Dziecka, **Jan Gawroński** społeczny zastępca rzecznika praw dziecka, **Łukasz Wicherek** naczelnny lekarz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, **Krzysztof Kotyniewicz** prezes Zarządu Głównego Polskiego Związku Głuchych, **Stanisław Porowski** prezes Zarządu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych wraz ze współpracownikami, **Magdalena Graczyk** członek Polskiej Fundacji Pomocy Dzieciom Niesłyszącym ECHO, **Artur Moskalik** członek Zarządu Stowarzyszenia Osób Niesłyszących „W Mig” Ostróda, **Agnieszka Dudzińska** prezes Fundacji „Ordo Amoris”, **Michał Szewczyk** dyrektor ds. komunikacji Koalicji na Pomoc Niesamodzielnym, **Piotr Figiel** wiceprezes Zarządu Fundacji Nowe Spojrzenie, **Bronisław Ciechorski-Waśniewski** dziennikarz „Gazety Bałtyckiej”, **Iwona Bujak** członek Inicjatywy Społecznej „Niepełnosprawni i Ich Problemy”, **Krzysztof Kurowski** przewodniczący Polskiego Forum Osób z Niepełnosprawnościami wraz ze współpracownikami, **Agnieszka Michalczuk-Kościuk** sekretarz Zarządu Głównego Polskiego Związku Głuchych, **Jacek Kirakowski** wiceprezes Olsztyńskiego Stowarzyszenia Głuchych wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Szumowska** prezes Fundacji Centrum Edukacji „Niewidzialna”, **Tomasz Lasocki** adiunkt na Uniwersytecie Warszawskim, **Lech Stefańczuk** członek Stowarzyszenia Fion, a także opiekunowie osób z niepełnosprawnościami i osoby prywatne – **Piotr Franas**, **Maja Iwińska**, **Alicja Jochymek**, **Kinga Jochymek**, **Krzysztof Juszcak**, **Joanna Juszcak**, **Wiktoria Juszcak**, **Dorota Kalinowska**, **Monika Kalinowska**, **Daniel Kowalski**, **Maria Królikowska**, **Aleksandra Lipska**, **Kamil Ługowski**, **Anna Ługowska**, **Emilia Michaliszyn**, **Henryk Poławski**, **Paulina Prusik**, **Grażyna Rzęska**, **Joanna Rydzewska**, **Marzena Stanewicz**, **Bożena Szymczyk**, **Kacper Trzaskowski**, **Elżbieta Wachnik** oraz asystenci poselscy – **Szymon Kowalski**, **Mateusz Majkut**, **Hubert Oleszak**, **Katarzyna Rot**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Lipski**, **Jakub Sindrewicz**, **Brygida Śliwka**, **Jolanta Boratyn-Dąbkowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, **Urszula Sęk** i **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł **Joanna Frydrych (KO)**:

Szanowni państwo, będziemy zaczynać powolutku, bo ten zegar, który jest tutaj na sali jest niestety opóźniony. Tak że proszę o zajęcie miejsc i będziemy rozpoczynać. Szanowni państwo, otwieram posiedzenie podkomisji.

Witam wszystkich zebranych posłów, stronę społeczną, zarówno na miejscu, tu na sali, jak i zdalnie. Witam przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

Ministerstwa Finansów, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Biura Rzecznika Praw Dziecka, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, przedstawicieli Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych. Witam przedstawicieli Polskiej Fundacji Pomocy Dzieciom Niedosłyszącym ECHO, przedstawicieli Stowarzyszenia Osób Niedosłyszących „W Mig” Ostróda, fundacji „Ordo Amoris”, przedstawicieli Koalicji na Pomoc Niezależnym, przedstawicieli Fundacji Nowe Spojrzenie i wszystkie osoby zaproszone. Są tutaj z nami również przedstawiciele prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, których również bardzo serdecznie witam.

Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia jest rozpatrzenie obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej – druk nr 30.

Proszę o sprawdzenie kworum. Dziękuję. Stwierdzam kworum.

Szanowni państwo, dyskusja nad dzisiejszym projektem ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej z druku nr 3 odbyła się już zarówno na posiedzeniu Sejmu w trakcie pierwszego czytania, jak również na jednym z posiedzeń Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Komisja i była dość długa. Wszystkie strony społeczne mogły się wypowiedzieć. Dlatego była tak zaplanowana, aby wszyscy państwo mogli być, wypowiedzieć się. Dlatego została później ustawa przekazana do podkomisji, na której dzisiaj zajmujemy się procedowaniem.

Szanowni państwo, do Komisji wpłynęły też liczne stanowiska strony społecznej, które zostały następnie doręczone posłom. Dzisiejsze posiedzenie poświęcone jest, tak jak już powiedziałam, szczegółowemu rozpatrzeniu projektu ustawy. Informuję również, że o godzinie 17.00 zaplanowane jest posiedzenie na sali plenarnej, stąd też musimy być po prostu zdyscyplinowani, aby się wyrobić w tym czasie.

Przechodzimy zatem do rozpatrzenia projektu. Czy są uwagi do tytułu projektu? Wypowiedź państwa posłów? Czy macie państwo jakieś uwagi? Może wypowiedź ministerstwa – panie ministrze, czy są uwagi do tytułu projektu? Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Do tytułu nie mamy uwag.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Jeżeli nie ma uwag, stwierdzam, że tytuł projektu został rozpatrzony.

Przechodzimy zatem do art. 1. Czy są uwagi do art. 1? Proszę bardzo, pani poseł Iwona Kozłowska.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, bardzo serdecznie wszystkich państwa witam, szczególnie moich zaprzyjaźnionych i kochane osoby z niedosłuchem i osoby głuche. Bardzo mi miło, panie prezesie, witam.

W art. 6 po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5. Ust. 4 w brzmieniu: „Osobie uprawnionej do renty socjalnej, będącej całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji przysługuje dodatek do renty socjalnej w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów na dzień 31 grudnia 2024 r., a kwotą najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności”. Ust. 5: „Ilekroć w odrębnych przepisach, z wyłączeniem art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych jest mowa o rencie socjalnej należy przez to rozumieć rentę socjalną bez dodatku do renty socjalnej, o którym mowa w ust. 4”. Czy przedstawić uzasadnienie, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo proszę.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

W poprawce przewidziano dodanie ust. 4 i 5 w art. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej. Dodanie ust. 4 ma na celu wprowadzenie zwiększenia renty socjalnej w taki sposób, by suma tego dodatku z rentą socjalną była równa kwocie minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na koniec 2024 r. Zwiększenie ma przysługiwać uprawnionemu do renty socjalnej, który jest jednocześnie niezdolny do samodzielnej egzystencji. Z kolei rozwiązanie zaproponowane w ust. 5 ma na celu obliczanie świadczenia

wspierającego oraz 14 emerytury, z wyłączeniem nowego dodatku. Zatem wprowadzenie dodatku ma z jednej strony nie zwiększyć świadczenia wspierającego i innych świadczeń opartych o wysokość renty socjalnej, np. świadczenia dla niewidomych, ofiar działań wojennych, przysługujących w wysokości renty socjalnej, a z drugiej strony ma nie wpłynąć negatywnie na 14 emeryturę. Jednakże dodatek ma być wliczony do dochodu na potrzeby PIT z ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję, pani poseł. To, jak pani poseł przedstawiała, to jeszcze troszeczkę uzupełnię. Jest to zrobione uzupełnienie do minimalnego wynagrodzenia dodatkiem dlatego, że jest szereg ustaw, które należałoby zmienić w związku z wejściem ustawy w zaproponowanym przez projekt obywatelski kształcie. Tutaj chodzi o to, aby nie było utraty, np. jak pani poseł Iwona Kozłowska uzasadniła, choćby nawet do 14 emerytury. Jest to zrobione właśnie tym dodatkiem. Pytanie do państwa posłów – czy są uwagi do zgłoszonej poprawki? Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Dzień dobry. Witam wszystkich. Mam już pierwsze pytanie do pana ministra – pełnomocnika rządu pana Łukasza Krasonia. Chciałam, żeby pan jasno wytłumaczył wszystkim jaki będzie mechanizm waloryzacji tego dodatku do renty socjalnej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Bardzo proszę ministerstwo, pana ministra Łukasza Krasonia o odpowiedź i również opinię do tej poprawki. Dziękuję.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Łukasz Krason:

Dobrze. Jeśli chodzi o opinię, to od niej zacznę. Opinia resortu, bo dzisiaj reprezentuję resort, jest pozytywna. Odpowiadając pani poseł na zadane pytanie, mechanizm, który będzie rewaloryzował ów dodatek będzie wypracowany w ministerstwie. Dzisiaj nie powiem pani jaki dokładnie mechanizm będzie istniał. To jest coś, co będzie korelowało, gdyż my zawsze staramy się znaleźć ten mechanizm, który będzie najbardziej odpowiedni i najbardziej będzie wychodził naprzeciw potrzebom.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy zatem do rozpatrzenia poprawki. Czy jest sprzeciw wobec przyjętej poprawki? Biuro Legislacyjne, przepraszam najmocniej, bardzo proszę.

Legislator Urszula Sęk:

Mamy oczywiście uwagi. Ta poprawka zmienia zasadniczo przedłożenie. Teraz tak, największe wątpliwości mamy, proszę państwa, do ust. 5. Znaczący, stosowanie takiej ogólnej formuły: „ilekroć w odrębnych przepisach jest mowa o czymś, to należy rozumieć” jest niewłaściwe, ponieważ w tym danym akcie prawnym nie będzie to odzwierciedlone. Poza tym wydaje nam się, że jednak, jeśli to jest dodatek do renty socjalnej, to ilekroć będzie mowa o rencie socjalnej, to będziemy rozumieli tę podstawową kwotę renty socjalnej. Natomiast takie też odesłanie do art. 34 ustawy podatkowej i PIT też wydaje nam się niewłaściwe i raczej byśmy optowały za tym – przygotowaliśmy na szybko taką poprawkę – żeby jednak dołożyć zmianę ustawy podatkowej i wprost w art. 34, bo właśnie też mieliśmy tę uwagę, dodać po prostu wyrazy: „renty socjalnej”. Zaraz, bo dużo tu mamy. Art. 34 ust. 1 stanowi, że organy rentowe są obowiązane, jako płatnicy pobierać zaliczki miesięczne od wypłacanych bezpośrednio przez te organy – jest takie wyliczenie – emerytur i rent, świadczeń przedemerytalnych, zasiłków przedemerytalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, rent strukturalnych, rent socjalnych – tu byśmy chcieli dodać ewentualnie: „dodatków do renty socjalnej” – i na końcu jest „oraz rodzicielskich świadczeń uzupełniających”.

To jest tak oczywiście na szybko, bo jeszcze ostateczna wersja jak to zapisać, to byśmy to jeszcze do Komisji ustalili. Po prostu wejście wprost w ustawę podatkową wydaje nam się zabiegiem legislacyjnie bardziej poprawnym, niż tworzenie takiego przepisu, zwłaszcza że ta pozostała część jest legislacyjnie wadliwa. Po prostu nie stosujemy takich

odesłań. Wydaje nam się nawet legislacyjnie po prostu zbędne, żeby pisać, ilekroć jest mowa o rencie, to należy rozumieć rentę bez dodatku. Czym innym jest renta socjalna, a czym innym jest też dodatek. Zresztą, jeśli państwo by nawet podzielili te nasze uwagi i powiedzmy przyjęliby zamiast ust. 5 zmianę w ustawie podatkowej, to my też będziemy miały uwagę, ale to może sobie do Komisji postaramy się przygotować jakby nową wersję czwórki. Wydaje nam się, że jest zasada, że w jednej jednostce redakcyjnej jedną myśl należy zawierać. Dlatego rozbilibyśmy to na dwa ustępy, to znaczy zakończyć, że przysługuje dodatek do renty socjalnej i tu byśmy chciały wymyślić być może, ale w tym momencie nie wiemy, „zwanej dalej”, żeby dać jakąś nazwę własną, którą później po prostu się posługujemy w przepisach i wiemy o co chodzi, a później, w następnym ustępie dać, że ten właśnie, jak go nazwiemy, dodatek, jest wypłacany w wysokości stanowiącej różnicę. To będzie bardziej czytelne po prostu, że przysługuje z jednego ustępu dodatek do renty socjalnej, zwany jakoś tam, w tym momencie nie umiemy sprecyzować, bo to trzeba zrobić tak, żeby nie powielić już jakiegoś świadczenia, które występuje, jakieś wyrównawcze, uzupełniające. Trzeba się zastanowić, by była jakaś nazwa, jeszcze inna od tych już istniejących. W następnym ustępie dać, że ten dodatek, właśnie przez nas jakoś tam nazwany przysługuje w takiej wysokości.

Pragniemy zwrócić uwagę, że państwo tak zapisali, że to jest według kwoty minimalnego ustalonego na dzień 31 grudnia 2024 r. Oczywiście państwo mają świadomość, bo tak już mamy przy niektórych świadczeniach, że ponieważ łączna kwota ma być w danej wysokości, to w przypadku wzrostu renty socjalnej zmniejsza się ten dodatek, bo suma ma być stała. To jest do państwa rozważenia, czy tak rzeczywiście chcemy, bo to z tego przepisu wynika, że stała będzie kwota zbiorcza – renta socjalna plus dodatek. W momencie wzrostu renty socjalnej dodatek się pomniejsza.

Teraz mamy jeszcze takie pytanie. Są pewne sytuacje, gdzie się obniża kwotę renty socjalnej. Teraz nasze pytanie, czy przy takim zapisie, jeśli my z innego przepisu, bo ktoś ma jakiś inny dochód, obniżmy tę rentę socjalną, to czy nam to nie spowoduje, że niby obniżymy, ale de facto, ponieważ suma ma być stała, to dodatek się powiększy i to obniżenie z innego tytułu będzie nieskuteczne, bo tu powiększymy tym dodatkiem. To jest tak na gorąco, bo też te poprawki dostałyśmy niedawno. Pragniemy zwrócić uwagę, że nawet jeśli państwo przyjęliby tylko tę zmianę do art. 6 ust. 4 i zmianę w PIT, to sobie pozostawiamy jeszcze prawo, że na Komisji ewentualnie, jeśli państwo by dziś skończyli i chcieli przedstawiać to Komisji, że sobie rezerwujemy takie prawo, że jeszcze wspólnie ze stroną rządową po prostu się porozumiemy i ewentualnie proponujemy jakieś poprawki. Tak na gorąco to dostrzeżliśmy tylko tyle jakiś niebezpieczeństw, ale może są jeszcze jakieś głębsze nieścisłości czy problemy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję za te uwagi. Chcę wyjaśnić, bo długo dziś dyskutowaliśmy nad tym punktem. Panie ministrze, mogę trochę w pana imieniu, bo dyskutowaliśmy właśnie nad kwestią, gdy renta socjalna będzie waloryzowana, to również, tylko że trochę wypowiadam się za ministerstwo, będziemy pracować nad mechanizmami waloryzacji tej różnicy, czyli tego dodatku. Tutaj może już pan minister.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

To musimy wypracować w toku pracy.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Właśnie, to musimy wypracować w toku i świadczenie na pewno nie będzie się obniżało. To jest tak. Ale czy możemy, jeśli chodzi o ten drugi zapis, tak na dzisiaj możemy upoważnić Biuro Legislacyjne do dokonania zmian? To są też zmiany redakcyjne, ale też jest to ingerencja w inną ustawę. Proszę o opinię Biura Legislacyjnego.

Legislator Urszula Sęk:

My poprawkę napisaliśmy, żeby dodać art. 1a, który zawiera zmiany do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i ewentualnie jeszcze konsekwencją byłoby skreślenie tego proponowanego ust. 5.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Czyli ktoś musi przejąć po prostu? Tak, Iwonka?

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Tak, przejmujemy tę poprawkę.

Legislator Urszula Sęk:

Proponujemy korektę poprawki tak, żeby ograniczała się tylko, że dodaje się ust. 4, bo zamiast ust. 5 mamy tę zmianę w podatku dochodowym, a nie jest ani właściwe, ani wydaje się też celowe przesądzanie, bo to jest naturalne, że jeśli mówimy o rencie socjalnej, to mówimy o rencie, a nie dodatku. Jeśli natomiast by coś jeszcze było na rzeczy, to my do Komisji sobie, że tak powiem, jeszcze w trybie roboczym ze stroną rządową, to przeanalizujemy po prostu system prawny, gdzie by ewentualnie trzeba było coś uzupełnić.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Wobec tego przejdźmy do przyjęcia tej poprawki. Czy jest jakiś sprzeciw wobec przyjęcia zaproponowanej poprawki? Nie słyszę. Uważam zatem, że poprawka została przyjęta. Jeszcze zapytam o kwestię opinii do zmiany nr 2, bo ona też istotnie zmienia dotychczasowe przepisy, która mówi o tym, że w przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwota obniżonej renty socjalnej nie może być niższa niż 10% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Czy jest sprzeciw albo uwagi do zmiany drugiej art. 1? Nie słyszę. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia art. 1 tej ustawy? Nie słyszę. Uważam zatem, że art. 1 został przyjęty.

Przechodzimy do art. 2. Czy są uwagi do art. 2?

Legislator Urszula Sęk:

Znaczący, teraz prosimy o przegłosowanie tego art. 1a przez nas proponowanego, czyli tej zmiany ustawy.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Czy głosujemy, bo tutaj nie było sprzeciwu?

Legislator Urszula Sęk:

A, OK, czyli po prostu łącznie z tym skreśleniem ust. 5 państwo przyjęli, dobrze.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Nie było sprzeciwu. Dziękuję, przechodzimy zatem do art. 2. Proszę, czy są jakieś uwagi? Pani poseł Iwona Kozłowska.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Zgłaszam poprawkę. Art. 2 otrzymuje brzmienie: „Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.”. Uzasadnienie: zaproponowana zmiana wejścia w życie projektowanej ustawy ma na celu uwzględnienie potrzeb beneficjentów renty socjalnej, możliwości finansowe państwa oraz zmiany w otoczeniu prawnym polegające na wprowadzeniu już, po złożeniu przedmiotowego projektu obywatelskiego świadczenia wspierającego. Ponadto należy dostosować narzędzia informatyczne niezbędne do realizacji projektowanej ustawy. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Czy są uwagi do poprawki?

Przedstawiciel strony społecznej Anna Glinka:

Tak, my jesteśmy przygotowani na to, aby to było od 1 lipca, a nie od przyszłego roku. Już walczyliśmy od 10 lat o to.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Dobrze. Odpowiem od razu, żeby nie przedłużać. Też chcieliśmy to zrobić szybko, ale ze względu na zapowiedzi ministerstwa dotyczące różnych grup, aby wyeliminować

jakikolwiek spory pomiędzy świadczeniami, wejdą tu też – za resort i za pana ministra też się tu wypowiem, ale to tylko króciutko, pan minister na końcu uzupełni – stąd jest opóźnienie, bo resort szykuje dodatkowe ustawy, aby one też miały czas wejścia, ale również ze względów technicznych, ponieważ przygotowanie narzędzi informatycznych do wypłaty, niezbędnych do wypłaty, też potrzeba odpowiedniego czasu. Pytania ze strony posłów? Uwagi ze strony ministerstwa? Panie ministrze?

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Proszę powtórzyć pytanie.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Czy są uwagi, jaka jest opinia resortu w sprawie przyjęcia drugiej poprawki?

Głos z sali:

My nie mamy już z czego żyć.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Pytam, czy są uwagi ministerstwa do art. 2 i do zgłoszonej poprawki, aby niniejsza ustawa weszła w życie 1 stycznia 2025 r.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Nie mam uwag.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Uwagi Biura Legislacyjnego?

Legislator Urszula Sęk:

Nie zgłaszamy uwag. To kwestia merytoryczna.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Czy jest zatem sprzeciw wobec przyjęcia niniejszej poprawki?

Przedstawiciel strony społecznej Grażyna Rzęska:

Proszę państwa, dlaczego my, rodzice jako strona społeczna nie możemy się wypowiedzieć w tym momencie?

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Proszę państwa, ale będzie na to czas za chwilę, tylko chcemy to przeprzeć. Za chwilę będzie czas. Nie słyszę uwag posłów co do przyjęcia drugiej poprawki. Uważam zatem, że poprawka została przyjęta.

Przedstawiciel strony społecznej Marzena Stanewicz:

Ale nie została przyjęta, jest sprzeciw odnośnie do wprowadzenia w życie, że od stycznia to ma być.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Proszę państwa, ale głosują posłowie. Za chwilę oddam państwu głos, bo znajdziemy chwilę.

Głos z sali:

To są jakieś jaja, normalnie.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Myszę, że na końcu możemy zaproponować upoważnienie Biura Legislacyjnego...

Przedstawiciel strony społecznej Maja Iwińska:

Ale na końcu to już będzie przegłosowane.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

...do dokonania korekt redakcyjno-legislacyjnych do projektu. Czy jest sprzeciw, wobec tego, aby upoważnić Biuro Legislacyjne do dokonania korekt? Nie słyszę. Proponuję zatem przegłosowanie całości projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem sprawozdania podkomisji w wypracowanym dzisiaj przez podkomisję brzmieniu? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Brygida Śliwka:

4 głosy za, jednogłośnie za.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Sprawozdanie podkomisji zostało przyjęte. Zostanie skierowane do Komisji, która będzie również pracować nad tym. Może teraz poproszę o zabranie głosu stronę społeczną, ale dosłownie jedna... Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Szanowni państwo, panie ministrze, mam do pana jeszcze tak naprawdę dwa pytania. Chciałam zapytać, aby może pan nam powiedział w jaki sposób będą zabezpieczone osoby, które pozostaną na rencie socjalnej, a w pierwszej kolejności nie otrzymają tej pomocy? Myślę, że to bardzo ważne z punktu widzenia tych osób.

Druga moja wypowiedź nie będzie dotyczyła jakiś uwag i pytań, ale chciałabym pana o coś bardzo prosić i coś państwu uświadomić. Ponieważ bardzo ważne jest świadczenie wspierające w wysokości 500 zł – uzupełniające, przepraszam – mówię o świadczeniu uzupełniającym 500 zł. To jest świadczenie – chcę, żeby wszyscy mieli świadomość – wywalczone przez 40 dni protestu na sejmowych kafelkach. Bardzo prosimy, ja jako strona społeczna, jako rodzic, który protestował również przez te 40 dni na posadźce sejmowej, aby nie dotyczyć tych 500 zł. Tam trzeba będzie, aby wzrosło kryterium do tego świadczenia.

Przyznaję państwo, że ta grupa jest bardzo poszkodowana z tego względu, że ona do dzisiaj nie otrzymała tego świadczenia. Wszyscy dostali, natomiast ta grupa nie. Bardzo pana proszę, panie ministrze, przy udziale całej strony społecznej, aby to świadczenie uzupełniające, wywalczone przez 40 dni protestu było jak najszybciej zwaloryzowane. Tego świadczenia po prostu nie można odebrać. Mówię to teraz, w tym momencie jako rodzic, jako matka. Te wszystkie nagrody, które dostałam od różnych instytucji, bo wywalczyliśmy przez 40 dni to świadczenie... Bardzo, bardzo pana proszę, żebyście to świadczenie mieli mocno na uwadze, bo ono musi być.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. Na zakończenie bardzo proszę pana ministra o podsumowanie i pokazanie jak będzie wyglądała przyszłość. Dziękuję pięknie.

Sekretarz stanu w MRPiS Łukasz Krasoń:

Dobrze. À propos świadczenia uzupełniającego, przed chwilą pani przewodnicząca i rozumieniem gremium przegłosowało te poprawki, które mówią wprost, że ten dodatek będzie wliczany w dochód, więc tutaj świadczenie uzupełniające wtedy będzie rzutowało na to. Wysokość świadczenia uzupełniającego będzie skorelowana z tym dochodem. Jeżeli pani mówi o podwyższeniu, wiem, że jest kryterium, ale nie jest ono ustalane tylko i wyłącznie w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tylko przede wszystkim w Ministerstwie Finansów, więc to jest też pytanie do MF. Nie wiem czy MF jest tutaj dzisiaj obecne. To nie jest pytanie kierowane tylko i wyłącznie do mnie i do ministerstwa.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Czyli żebyśmy się dobrze zrozumieli – to jest inna ustawa i w innych jakby kompetencjach.

Sekretarz stanu w MRPiS Łukasz Krasoń:

Dokładnie tak.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Tak, rozumiem. Dobrze, dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MRPiS Łukasz Krasoń:

To nie jest przedmiot tej ustawy, nad którą dzisiaj pracujemy. Jeśli mogę, w toku prac także strona społeczna, ministerstwo, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich podnosiły temat braku równowagi pomiędzy świadczeniami ze względu na to np. kiedy dana niepełnosprawność powstała.

Mamy także rencistów z innych źródeł, nie tylko rencistów socjalnych, ale chociażby osoby na rencie z tytułu niezdolności do pracy. Tam też są osoby, które mają rentę z tytułu niezdolności do pracy i są także orzeczone jako osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji. To jest kilkadziesiąt tysięcy osób w naszym kraju. Jako resort, dostrzegając tę grupę i że nie chcemy różnicować tego dodatku ze względu na moment powstania niepełnosprawności, równolegle będziemy rozpoczynać prace nad dodatkową ustawą, która także będzie przyznawała prawo do dodatku osobom będącym na innych rentach, jeśli mają orzeczoną niezdolność do samodzielnej egzystencji. Wydaje mi się, że powinniśmy zacząć w Polsce prawo upraszczać, te systemy tworzyć bardziej spójnie. Obecnie mamy osoby orzeczone w KRUS, w MSWiA, w ZUS, osoby na rencie socjalnej, rencie rodzinnej itd. Wymagać powinniśmy mądrej polityki, aby system był przejrzysty i żeby był jednorodny, żeby osoby, które nie ze swojej winy stały się osobami z niepełnosprawnością, gdzie ich potrzeby są zwielokrotnione względem osób, które niepełnosprawności nie posiadają, żeby to co państwo ma do zaoferowania dla tych osób było większe. Ponieważ nie możemy w tej rzeczowej ustawie, w tym projekcie, zawrzeć osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, ale będących np. na rencie z tytułu niezdolności do pracy, dlatego będziemy równolegle prowadzić prace nad tożsamą ustawą, która będzie także te prawa przydzielała tym osobom równocześnie.

Pani poseł zapytała co z osobami niebędącymi z orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji. W ministerstwie już od jakiegoś czasu prowadzimy prace nad kompleksowymi zmianami w systemach wsparcia finansowego osób z niepełnosprawnościami, na różnych rentach. Pamiętajmy, że mamy wciąż w Polsce kilkadziesiąt tysięcy osób, które są w tzw. luce, czyli ich niepełnosprawność nie powstała w czasie edukacji, ale też powstała za wcześniej, więc nie zdążyli składować tak, aby dostać renty z tytułu niezdolności do pracy. To jest kilkadziesiąt tysięcy osób obecnie de facto pozbawionych jakiegokolwiek wsparcia.

Te nasze rozwiązania, nad którymi pracujemy w ministerstwie – będziemy chcieli ten system uspołnić, uprościć i przede wszystkim to wsparcie skierować do osób z niepełnosprawnością, które naprawdę potrzebują największego wsparcia. Te prace są dalece zaawansowane. Pewnie bardzo niedługo będzie wpis do prac legislacyjnych rządu i będziemy mogli mówić o szczegółach.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Mamy 4 osoby, ale bardzo proszę w takim skumulowanym skrócie. Nie chcę też robić wyjątków, gdyż jest ponad setka osób wpisanych na dzisiejszą podkomisję, a za chwileczkę mamy głosowania i chcemy przekazać ten projekt do Komisji. Bardzo proszę, pierwsza się zgłaszała pani profesor. Bardzo proszę.

Prezes Fundacji „Ordo Amoris” Agnieszka Dudzińska:

Dzień dobry. Agnieszka Dudzińska – Fundacja „Ordo Amoris”. Chciałam powiedzieć, że ja już widziałam różne sytuacje na komisjach sejmowych, ale tutaj się czuję trochę jak na księżycu. Był projekt obywatelski, podpisany przez ponad 200 tys. osób, była podkomisja, na której była debata społeczna. Wtedy projekt w ogóle nie był procedowany, chociaż był taki wniosek, pod takim hasłem, żeby się mogła strona społeczna wygadać. Po czym dostajemy poprawki, które całkowicie burzą tę ideę pierwotną z tego projektu obywatelskiego, wprowadzają jakieś kadłubkowe rozwiązanie w postaci nowego świadczenia. Nie jest to w ogóle konsultowane. Strona społeczna nie jest w ogóle dopuszczona do głosu, dopóki nie zostało przegłosowane wszystko. Teraz możemy to skomentować, bo wpływu na to żadnego mieć nie będziemy. Chciałam powiedzieć, że ten brak konsultacji jest trochę sprzeczny z tym, że miało być inaczej w tej kadencji. Miało być bardziej frontem do obywateli i więcej praworządności.

Dla mnie to jest hucpa, to, co się dzisiaj tutaj dzieje. Jeśli chodzi o to nowe świadczenie, bo panie ministrze, to jest nowe świadczenie, mieliśmy upraszczać. Co w ogóle tutaj jest grane? Nowe świadczenie, którego ludzie nie ogarną. Część osób w ogóle nie będzie się w stanie o to zwrócić. Już ze świadczeniem uzupełniającym mamy problem i wprowadzenie tego, jako kryterium, po to, żeby nie tworzyć jeszcze kolejnego systemu orzekania, bo w tej chwili nie chodzi o mundurowych i o KRUS, tylko o to, że jest w tej

chwili zabałaganiony system świadczeń w obrębie grupy osób z niepełnosprawnościami. To świadczy o tym, że państwo całkiem ignorujecie i to bardziej pod adresem rządu, niż wnioskodawców, bo trudno winić obywateli za poprawkę, która teraz tutaj wjeżdża, w jakich warunkach osoby z niepełnosprawnościami funkcjonują, w szczególności osoby z niepełnosprawnością intelektualną, które tego w ogóle nie ogarniają, zwłaszcza jeśli mają starszych rodziców z demencją albo takich mniej ogarniętych, bo już w wieku emerytalnym.

Bierzmy też to pod uwagę, że jeżeli nie wprowadzamy nowego orzekania, tylko bazujemy na tym, że jest już przyznana renta socjalna i świadczenie uzupełniające, to świadczenie uzupełniające przyznawane jest w bardzo arbitralny sposób. Znam takie przypadki, kolega mojego syna, młody człowiek z zespołem Downa, który jednocześnie ma autyzm, jest niewerbalny, ma trudne zachowania. Ten człowiek nie dostał świadczenia uzupełniającego. Mama z wyższym wykształceniem, pracująca, kumata, wywalczyła to przy pomocy prawników. Kogo my chcemy tutaj najbardziej pokrzywdzić w tym momencie?

Jeśli chodzi o ten drugi element, pojawił się drugi wątek – pan minister wspomina o tym, że trwają jakieś tam prace, nie wiem na ile są konsultowane z kimkolwiek. Apelowaliśmy już dawno o szerokie spotkanie ze stroną społeczną, a nie tylko z wybranymi organizacjami. Trwają prace nad tym...

Głos z sali:

Brawo.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Ale ja bardzo proszę o spokój i dać się wypowiedzieć.

Prezes Fundacji „Ordo Amoris” Agnieszka Dudzińska:

Ostatnia uwaga. Trwają prace nad czymś, co ma być kompatybilne z tym rozwiązaniem, gwoździ jakiejś sprawiedliwości, bo taka sama jest sytuacja osób, które są na rencie składkowej, jak i na rencie socjalnej. Otóż nie jest taka sama sytuacja. Może być taka sama sytuacja zdrowotna, niezależnie od wieku powstania niepełnosprawności, ale jest różna sytuacja społeczna. Mówię o tym dlatego, że od lat przerzucamy się w debacie argumentami o rozumieniu medycznym niepełnosprawności, więc spójrzmy na ten aspekt społeczny, zgodnie z konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Osoba niepełnosprawna to nie jest tylko stan zdrowia.

Apeluję o to, żeby skupić się na rencistach socjalnych, żeby nie tworzyć tutaj żadnych ograniczeń w postaci dodatkowego kryterium, które jest arbitralne i niesprawiedliwie przyznawane przez ZUS i żeby przywrócić ten pierwotny wariant, to znaczy podwyższenie renty socjalnej, a nie jakieś kadłubkowe rozwiązania w postaci nowych świadczeń. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo proszę o spokój. Proszę bardzo, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MRPiS Łukasz Krason:

Może dopowiem, bo pani profesor mówiła do mnie bezpośrednio, jako do przedstawiciela ministerstwa, że te poprawki zostały zgłoszone przez posłów podkomisji. Wyraziłem opinię Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej à propos rozwiązania, które jest projektowane w ministerstwie. Oczywiście będzie to konsultowane społecznie. To będzie ustawa rządowa, która wymaga całej ścieżki legislacyjnej i ona się odbędzie. Proszę się o to w ogóle nie martwić. W tym momencie nie zostało to nawet wpisane do prac legislacyjnych. Nie powstał wniosek. W momencie, kiedy pojawi się wniosek i zostanie to wpisane na listę prac legislacyjnych rozpocznie się cała ścieżka, gdzie konsultacje społeczne i międzyresortowe także będą. Proszę się o to nie martwić.

Przewodnicząca poseł Joanna Frydrych (KO):

Bardzo dziękuję. odpowiem jeszcze, bo pani profesor mówiła o jakimś dodatkowym orzekaniu.

Chcę tutaj podkreślić bardzo wyraźnie, że ten dodatek będzie wypłacany z urzędu i nie będzie żadnego dodatkowego orzekania, jeśli chodzi o te osoby, które są już uprawnione. Chcę powiedzieć również, że podczas Komisji i proszę nie zarzucać tu jakichś niedemokratycznych rzeczy, mieliście państwo doskonałą okazję do wypowiedzenia się w każdej kwestii. Nie było ograniczenia czasowego, nawet pomimo pań poseł z PiS, które chciały państwu zabrać tę możliwość wypowiadania się i przejście do czytania, procedowania natychmiastowego. Umożliwiliśmy państwu właśnie tę dyskusję. Dzisiaj podejmujemy pierwsze kroki do podwyższenia kwot, aby osoby, które najbardziej potrzebują dziś wsparcia i pomocy miały to zabezpieczone w miarę szybko.

Druga sprawa – wysłuchaliśmy strony społecznej, tej, która była za podwyższeniem kwoty wypłaty przy rencie socjalnej, również te osoby, które były przeciwnikami podwyższenia tej renty socjalnej. Tu przy współpracy posłów, resortu, doszliśmy do pewnego kompromisu tak, aby każda osoba z niepełnosprawnością została w perspektywie czasu zabezpieczona i nie została pominięta. Te prace nadal trwają. Dzisiejsza podkomisja jest początkiem do tego, aby podwyższyć tę rentę socjalną. Będzie jeszcze możliwość podczas Komisji do składania dodatkowych poprawek. Wydaje mi się, że na tym etapie wyjaśniliśmy sobie chyba wszystko.

Szanowni państwo, nie chcę tutaj stwarzać sytuacji, które będą... Tak jak powiedziałam na początku, mamy krótki czas, mamy również osoby, które są tłumaczami języka migowego, które też mają określony czas na te kwestie. Dlatego zamkniemy tę podkomisję na tym etapie. Sprawozdanie przekazujemy do Komisji i już zapraszam państwa na Komisję, którą zwoła pani przewodnicząca Katarzyna Ueberhan. Nie umiem państwu dziś powiedzieć jaki to będzie termin, bo to jest w kompetencji i w gestii pani przewodniczącej i prezydium tej Komisji. Uważam, że na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Bardzo dziękuję wszystkim za udział i zamykam posiedzenie podkomisji. Bardzo dziękuję.